

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА «КООПЕРАТИВ КАХОВСЬКИЙ-5 проти УКРАЇНИ»
(CASE OF KOOPERATIV KAKHOVSKIY v. UKRAINE)

(Заява № 20728/04)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

19 лютого 2009 року

ОСТАТОЧНЕ

14/09/2009

Цей документ може бути піддано редакційним правкам.

У справі «Кооператив Каховський-5 проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Пер Лоренцен /Peer Lorenzen/, *Голова*,
Рейт Марусте /Rait Maruste/,
Карел Юнгвірт /Karel Jungwiert/
Ренате Ягер /Renate Jaeger/,
Марк Віллігер /Mark Villiger/,
Ізабель Берро-Лефевр /Isabelle Berro-Lefèvre/, *судді*,
Станіслав Шевчук /Stanislav Shevchuk/, *суддя ad hoc*,
та К.Вестердік /Claudia Westerdiek/, *секретар секції*,

після обговорення за зачиненими дверима 27 січня 2009 року виносить таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа розпочата проти України за заявою (№ 20728/04), поданою до Суду зареєстрованим в Україні кооперативним об'єднанням «Кооператив Каховський № 5» відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі - Конвенція).
2. Уряд України (далі - Уряд) був представлений його Уповноваженим паном Ю. Зайцевим.
3. Об'єднання-заявник стверджувало, зокрема, про порушення пункту 1 статті 6 і статті 13 Конвенції та статті 1 Першого протоколу у зв'язку з невиконанням остаточного рішення суду, яке винесене на його користь та боржником за яким була установа, підпорядкована органу влади.
4. 5 грудня 2007 року Голова п'ятої секції вирішив повідомити про цю заяву Уряд. Було також вирішено розглядати питання щодо прийнятності та суті заяви одночасно (пункт 3 статті 29).

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

5. Об'єднання-заявник було зареєстровано у 1990 році і заходиться у місті Каховка, Херсонської області.
6. У 1990 році об'єднання-заявник уклало договір з Управлінням капітального будівництва Херсонської обласної державної адміністрації (далі - Управління), згідно з яким останнє зобов'язалось побудувати багатоквартирний будинок для членів об'єднання-заявника.
7. У січні 2002 року об'єднання-заявник ініціювало у господарському суді Херсонської області провадження, вимагаючи стягнення з Управління компенсації за невиконання зобов'язань щодо будівельного проекту.
8. 5 квітня 2002 року суд частково задовольнив позовні вимоги об'єднання-заявника та зобов'язав Управління сплатити йому 144 066,74 гривень компенсації. 27 березня 2003 року господарський апеляційний суд Одеської області скасував рішення суду першої інстанції та виніс нове рішення, зобов'язавши Управління сплатити об'єднанню-заявнику 2 227 269,40 гривень компенсації.

9. 20 червня 2003 року Вищий господарський суд України відмовив Управлінню у розгляді касаційної скарги у зв'язку з недотриманням процесуальних вимог.

10. 15 липня 2003 року господарський суд Херсонської області видав виконавчий лист за рішенням господарського апеляційного суду Одеської області від 27 березня 2003 року.

11. 11 серпня 2003 року відділом державної виконавчої служби Суворовського району м. Херсону було відкрито виконавче провадження.

12. Ухвалами від 22 вересня та 22 грудня 2003 року Вищий господарський суд України відмовив Управлінню в розгляді касаційної скарги у зв'язку з недотриманням строків для її подання.

13. Рішення від 27 березня 2003 року залишається невиконаним у зв'язку з відсутністю у боржника коштів та майна, на яке може бути звернуто стягнення.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

14. Відповідне національне законодавство викладене у рішенні від 27 липня 2004 року по справі «Ромашов проти України» (Romashov v. Ukraine) (№ 67534/01, §§ 16-19)

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6, СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ ТА СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ

15. Об'єднання-заявник скаржилось на те, що рішення від 27 березня 2003 року, винесене на його користь, протягом значного часу залишається невиконаним, що є несумісним з гарантіями пункту 1 статті 6 Конвенції, та на те, що воно не мало ефективних засобів юридичного захисту щодо скарги стосовно тривалості виконання цього судового рішення, як того вимагає стаття 13 Конвенції. Крім того, він скаржився на те, що невиконання рішення органом влади порушило його права, передбачені статтею 1 Першого протоколу. Відповідні положення передбачають таке:

Пункт 1 статті 6 Конвенції

"Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру..."

Стаття 13

" Кожен, чії права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження."

Стаття 1 Першого протоколу

"Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів..."

16. Уряд стверджував, що органи влади зробили все можливе для того, щоб стягнути борг, що належить об'єднанню-заявнику, і, тому, не порушили його прав, гарантованих Конвенцією.

A. Щодо прийнятності

17. Суд вважає, що скарги об'єднання-заявника порушують питання факту та права за Конвенцією і не вбачає жодних підстав для оголошення їх неприйнятними. Суд, відповідно, оголошує їх прийнятними.

B. Щодо суті

1. Стверджуване порушення пункту 1 статті 6 Конвенції

18. Суд повторює, що рішення, винесене у цій справі, залишається невиконаним більш, ніж п'ять з половиною років. Уряд не навів належних пояснень такої затримки.

19. Суд неодноразово констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, що порушували схожі питання (див., наприклад, вищенаведене рішення у справі «*Ромашов, проти України*» (*Romashov v. Ukraine*), пп. 42-46, та рішення у справі «*Михайленки та інші проти України*» (*Mykhaylenky and Others v. Ukraine*), №№ 35091/02, 35196/02, 35201/02, 35204/02, 35945/02, 35949/02, 35953/02, 36800/02, 38296/02 та 42814/02, пп. 51-55, ЕЧК. 2004-ХІІ).

20. Розглянувши всі надані матеріали, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатного переконати його дійти іншого висновку в цій справі.

21. Враховуючи свою практику з цього питання, Суд вважає, що в цій справі, відповідно, мало місце порушення пункту 1 статті 6.

2. Стверджуване порушення статті 13 Конвенції

22. Суд зазначає, що Уряд не вказав жодних ефективних національних засобів юридичного захисту, за допомогою яких об'єднання-заявник могло б отримати рішення, що б підтверджувало його право мати остаточне вирішення його вимог протягом розумного строку, як це вимагається пунктом 1 статті 6 Конвенції.

23. Беручи до уваги свою практику із зазначеного питання (див., наприклад, рішення у справах «*Войтенко проти України*», (*Voytenko v. Ukraine*) № 18966/02, пп.46-48, від 29 червня 2004 року, і «*Васильєв проти України*» (*Vasylyev v. Ukraine*) № 10232/02, п. 41, від 13 липня 2006), Суд доходить висновку, що мало місце порушення статті 13.

3. Стверджуване порушення статті 1 Першого протоколу

24. Суд повторює свої висновки відносно того, що неможливість для заявника отримати виконання судового рішення, винесеного на його або її користь, становить втручання у право на мирне володіння майном, як це викладено в першому реченні першого пункту статті 1 Першого протоколу (див., серед інших, рішення у справах «*Бурдов проти Росії*» (*Burdov v. Russia*), № 59498/00, п. 40, ЕЧП 2002-III; «*Ясіїнієне проти Литви*» (*Jasiūnienė v. Lithuania*), № 41510/98, п. 45, від 6 березня 2003 року та «*Войтенко проти України*» (*Voytenko v. Ukraine*), № 18966/02, пп. 53-55, 29 червня 2004). Суд не знаходить підстав для відступу від своєї практики в цій справі.

25. Відповідно, мало місце порушення статті 1 Першого протоколу.

II. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

26. Об'єднання-заявник також посилалось на статті 8, 10, 11 та 14 Конвенції в контексті обставин цієї справи.

27. Уважно розглянувши твердження заявника у світлі всіх наявних матеріалів та настільки, наскільки вони охоплювалися його компетенцією, Суд дійшов висновку про відсутність будь-яких ознак порушень прав і свобод, передбачених Конвенцією.

28. Відповідно, ця частина заяви має бути оголошена неприйнятною як явно необгрунтована згідно з пунктами 3 та 4 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

29. **Стаття 41 Конвенції** передбачає:

"Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції та протоколів для неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію".

A. Матеріальна шкода

30. У своїй першій заяві об'єднання-заявник вимагало 3 674 222, 96 гривень відшкодування матеріальної шкоди. Ця сума включає в себе заборгованість за рішенням та суму, яка вимагалась додатково, але яка не була присуджена судом у зв'язку з необгрунтованістю.

31. Протягом строку, наданого Судом для подання вимог щодо справедливої сатисфакції, об'єднання-заявник додатково вимагало 25000 євро для купівлі квартири кожному зі своїх членів, а також 1 000 624,23 гривні як компенсацію за невиконання договору.

32. Уряд стверджував, що первинні вимоги були надмірними і необгрунтованими, і не коментував додаткові вимоги.

33. Беручи до уваги характер порушень, констатованих у цій справі. Суд вважає, що Уряд повинен заплатити об'єднанню-заявнику невиплачену заборгованість за рішенням як відшкодування матеріальної шкоди.

34. Щодо решти вимог Суд не вбачає причинного зв'язку між сумами, які вимагаються, та констатованими в даній справі порушеннями з огляду на спекулятивний характер вимог об'єднання-заявника (див., *mutatis mutandis*, рішення у справі «Продан проти Молдови» (*Prodan v. Moldova*), № 49806/99, п. 73, ECHR 2004-III (витяги) і «Ракітін проти України» (*Rakitin v. Ukraine*), № 7675/04, п. 30, від 11 січня 2007 року). Тому Суд відхиляє цю частину вимог.

B. Моральна шкода

35. Об'єднання-заявник також вимагало відшкодування моральної шкоди у розмірі 1000 євро для кожного зі своїх сімдесяти членів за кожен рік, протягом якого Управління не виконувало своїх зобов'язань *vis-a-vis* об'єднання-заявника.

36. Уряд стверджував, що ця вимога є необгрунтованою та надмірною.

37. Суд зазначає, що об'єднання-заявник, будучи юридичною особою, не вимагало від свого власного імені відшкодування будь-якої моральної шкоди. За обставин цієї справи Суд вважає, що встановлення порушення становить достатню справедливую сатисфакцію щодо моральної шкоди.

С. Судові витрати

38. Спочатку об'єднання-заявник вимагало 96 000 гривень компенсації судових витрат, понесених у зв'язку з численними зверненнями до органів влади з метою отримання відшкодування коштів, вкладених у проект будівництва з 1993 року, а також витрат, понесених згодом в контексті звернень до національних органів та Суду щодо стягнення заборгованості за рішенням. Пізніше об'єднання-заявник вимагало компенсувати 110 000 гривень. Воно не надало жодних документів, які стосувались витрат, понесених у зв'язку з виконанням рішення на національному рівні чи з провадженням у Суді.

39. Уряд оскаржив ці вимоги як необґрунтовані та надмірні.

40. У відповідності до практики Суду заявник має право на компенсацію судових витрат, якщо доведено, що вони були дійсно понесені, були необхідними та розумними щодо розміру. У цій справі Суд відхиляє вимогу щодо компенсації витрат, враховуючи, що об'єднання-заявник не надало документів, які б надали Суду можливість визначити суму витрат, понесених у зв'язку зі спробами виправити порушення, визнане у цій справі (а саме тривале невиконання рішення).

Б. Пеня

41. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скарги за пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції і статтею 1 Першого протоколу прийнятними, а решту скарг в заяві - неприйнятними;

2. *Постановляє*, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції,

3. *Постановляє*, що мало місце порушення статті 13 Конвенції,

4. *Постановляє*, що мало місце порушення статті 1 Першого протоколу,

5. *Постановляє*, що визнання порушення саме по собі становить достатню справедливую сатисфакцію завданої об'єднанню-заявнику моральної шкоди;

6. *Постановляє*:

а) що протягом трьох місяців з дня, коли рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити об'єднанню-заявнику заборгованість, яка досі належить йому до сплати за рішенням від 27 березня 2003 року.

в) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на вищезазначену суму нараховуватиметься простий відсоток ( ) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсотки;

7. *Відхиляє* решту вимог об'єднання-заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою і повідомлено у письмовій формі 19 лютого 2009 року згідно з пунктами 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

К. Вестердік

П. Лоренцен

Секретар секції

Голова